

43(-140)

OBSERVATIONES
IN
MOERIN ATTICISTAM,

QUARUM
PARTEM PRIMAM
CONS. FACULT. PHILOS. IMP. ACAD. ABOËNS.

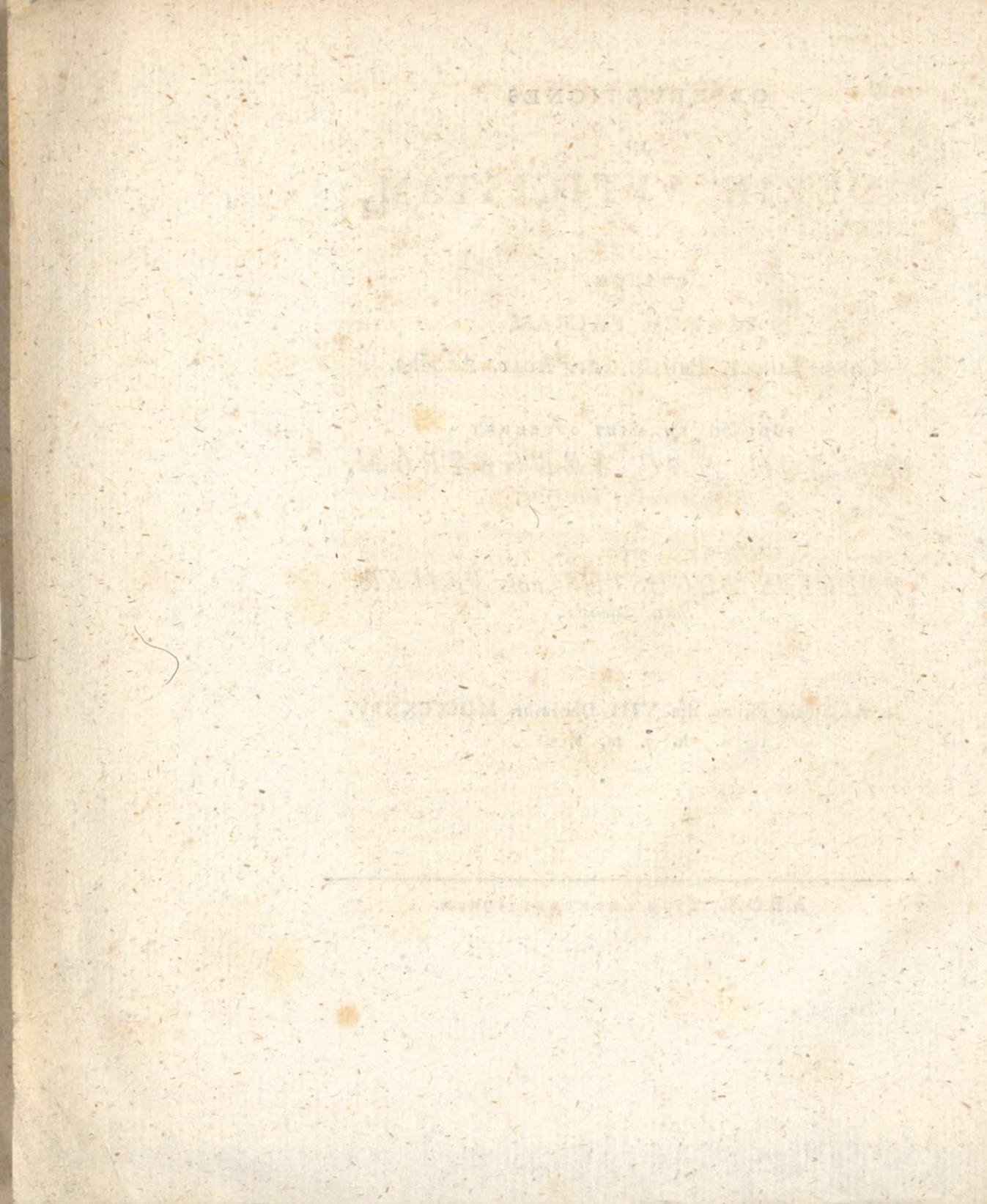
PUBLICO EXAMINI OFFERUNT
Mag. JOH. JAC. TENGSTRÖM,
Bibliothecarius Vicarius,

ET
ANDREAS AUGUSTUS von PFALER,
Satacundensis,

In Auditorio Philos. die VIII Decembr. MDCCCXXIV.

h. a. m. s.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIORUM.

Quod olim cecinit Vatum parens:

Oīn περ φύλων γένεν, τούδε καὶ αὐδεῶν,
id non modo valere de æstatibus mortalium, sed etiam in hu-
manitatis ipsius vicissitudines quadrare, gravissimo & sane
quam memorabili exemplo docturi erant ipsi Græci; quorum
sortem tragicam recentissimorum dierum tempestates denuo quasi
ante oculos omnium gentium posuerunt. Oppressit, delevit il-
lorum respublicas, ac simul litteras & artes, eadem fatalis ne-
cessitas, quæ omni denique magnitudini imminet, quam Ἰλίω
ιεν̄ Hector Homericus, hujusque verbis suæ patriæ, ruentem
intuens Carthaginem, prædixit Scipio Africanus junior, in cogi-
tatione defixus imbecillitatis humanæ & veritatis illius æternæ,
ex qua omnia, quæ accident, fluere sensit etiam veterum saga-
cissimus quisque. Autumno frugifero æstatem pulcherrimam
excipienti jure conferas sæcula, quæ prosperam florentemque
Græcorum fortunam, optimarum artium absolutione perfedio-
neque unica conspicuam, insecuta sunt. Disponere, explicare,
servare litterarum monumenta, quorum immensam majores reli-
querant copiam, hoc jam opus erat, hic labor Grammaticorum
Criticorumque, quibus nos ὀψιμαθεῖς vetustatis cognoscendæ
nomine quantum debeamus, paucis dici nequit.

Inter veteres illos, qui æstatem tulerunt, linguae ipsius exponendæ & ad regulas certas exigendæ magistros & artifi-
ces, locum insignem tenet MOERIS, ab erudiis itaque recen-
tioribus, quibus scriptores Græcos tractare commentarique pro-
positum fuit, frequenter & quasi certatim usurpatus & excita-
tus: quare ejus præcepta accurate expressa & ex ipsius lingue
epibus conservatis illustrata exhiberi, harum litterarum sine

dubio interest, Editorēm quidem ille, post duumvirorum, JOHANNIS HUDSONI & JOHANNIS FREDERICI FISCHERI, leviores curas, natus est primarium, & acumine & doctrina insignem, JOANNEM PIERSONUM, cuius MOERIDI adjecti commentarii nostro praeconio minime egent. Sed neque ipsum satis fida & accurata adjutum fuisse Codicum manu scriptorum collatione, ex ipsius adnotatione conjicere licet, & vel nos jam antehac suspicabamur. Quam suspicionem nostram confirmatam deprehendimus, cum haud ita pridem peregrinantes Parisiis Codices MOERIDIS Coislinianum seu Sangermanensem & Regium inspicere nobis liceret. Quibus itaque accuratius examinandis & conferendis eo promptiores nos accinximus, cum huicce nostro consilio, pro humanitate sua omnibus merito celebrata, Praefectos Bibliothecæ Regiæ, ubi laudati Codices inter tot alia cimelia asservantur, ne dicam non obstare, sed etiam favere & suffragari intelligeremus. — Ad lares patrios reversi postea aliquanto animadvertisimus, BASTIUM in Appendice Epistolæ suæ Criticæ super Antonino Liberali, Parthenio & Aristæneto, quo libro, inter tot alia etiam majoris momenti, quæ apud nos itidem desiderantur, subsidia litteraria, eo usque carueramus, negligentiam in conferendo Codice MOERIDIS Coisliniano admissam jam antea observasse. Quæ igitur viri sollertissimi & perspicacissimi animadversio nobis animum indidit, ut varietatem lectionis e laudatis Codicibus Parisiensibus, cum editione PIERSONI collatis, adnotatam, quæ in forulis nostris aliquamdiu, neglecta quodammodo, delituerat, in lucem publicam emittemus. Ne vero illa nuda prorsus evolaret, adjectas a PIERSONO observationes seu notas pro re nata illustrare, aut e recentiorum Criticorum passim obviis animadversionibus corrigere instituimus, sperantes atque rogantes, velit Lector Benevolus hæcce studia mitiorem in partem interpretari.

MERIS, Pag. 1 PIERS. Ἀγαμης ὑπερβόλου, Ἀττικῶς. ἀ-
γαμης ὑπέρβολον, Ἑλληνικῶς]. Verbi ἀγαμης, cuius construc-
tionem illustrat etiam VAN HEUSDE *Specim. Crit. in Plat.* p.
70, cum solo Genitivo jundti exemplum luculentum est ARIS-
TOPH. *An.* 1752 (editionem INVERNIZZI sequimur):

ἐχάσην ύμνοις, ἐχάσην ὠδαῖς·
ἀγαμης δὲ λόγων,

& *Acharn.* 495:

τόλμησον, θῇ, χώρησον, ἀγαμης καρδίας,
quæ lectio, a DAWESIO *Miscellan. Crit.* p. 252 (cf. BURGESSII
Append. p. 469) frustra tentata, codice ARISTOPHANIS Raven-
nate confirmatur. Ad locum *Symposii* Platonici, quem attulit
RUHNKENIUS ad *ΤΙΜΑΕΥΜ*: ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ, CREUZER in
lectionibus Platonicis PLOTINI *Libro de Pulcritudine* adjectis p.
524 enotavit varietatem: ἀγασθέντες τῷ ἔργον, quæ, etiamsi in
pluribus Codicibus obvia, sine dubio præ exquisitiore locu-
tione rejicienda est. Exempla constructionis cum Ablativo
sunt etiam XEN. *Cyrop.* VI. 4, 9, ἀγασθεῖς τοῖς λόγοις, &
Sympos. 8, 29, ὅσῳ δὲ ψυχᾶις ἀγασθεῖς, ut jure dederunt
ZEUNIUS & SCHNEIDER pro vulgato antea ψυχάς. Cum Abla-
tivo jungitur etiam Verbum ἀγαμης in Lexico Sangermanen-
si, *Anecdotorum* BEKKERI p. 335, 32, ubi pro ἀγαμης κερα-
μεῖων, quod dederat, e Codice Ms. eundem locum excitans,
RUHNKENIUS, jam legitur ἀγαμης κεραμεῖ.

Pag. 3 PIERS. Ἀθανάτω, ἀγήρω, Ἀττικῶς. ἀθάνατος, ἀ-
γήρατος, Ἑλληνικῶς]. Scribendum esse videtur etiam priori loco,

ut monuit HEMSTERHUSIUS, 'Αθάνατοι, cuius vocis cum ἀγήεσ
junctæ exemplum apud ARISTOPHANEM est Av. 688 s.

προσέχετε τὸν νοῦν τοῖς ἀθανάτοις ἡμῖν, τοῖς αἰὲν ἔοντις,
τοῖς αἰδεροῖς, τοῖς ἀγήεσ, &c.

De cetero vox ἀγήεστος auctoritate scriptorum Atticorum nequaquam caret. XEN. Cyrop. VIII. 7, 22, τάξιν ἀτειβῇ καὶ ἀγήεστον
καὶ ἀναμάρτητον, Memor. IV. 3, 13, ἀτειβῇ τε, καὶ ὑγιά, καὶ
ἀγήεστον, Agesil. 11, 14, ἥ δὲ τῆς Ψυχῆς δώμη τῶν ἀγαθῶν
ἀνδεῶν ἀγήεστός ἐστιν, EURIP, Iphig. Aul. 557, κλέος ἀγήεσ-
τον, e. s. p. Præterea, vel e loci Xenophontei, quem primum
attulimus, fato, verisimile est vocem ἀγήεστος a librariis pas-
sim obliteratam fuisse, ejusque loco intrusam vocem ἀκήεστος,
quæ maxime per Platoniorum philosophorum scripta frequen-
tata est (cf. CREUZERI Commentationes Herodoteas I. p. 38). Sic
apud DIONEM CASSIUM LII. 35 (quem locum citavit SCHNEIDER
in Lex. ad v. ἀκήεστος) pro εἰκόνες ἀκήεστοι καὶ ἀθάνατοι
legendum esse εἰκόνες ἀγήεστοι καὶ ἀθάνατοι, e MOERIDE
conjicias. Itidem dubitari posse videtur, an in loco PLAT.
Legg. V, quem attulit RUHNKENIUS ad Timæum p. 17, τὸ
τῶν ὑγιῶν καὶ ἀκηράτων ἥθῶν τε καὶ σωμάτων γένος, pro
ὑγιῶν καὶ ἀκηράτων legendum sit ὑγιῶν καὶ ἀγηράτων, simili jun-
ctura ac in loco, quem e XEN. Memor. paullo ante produximus.

Pag. 3. PIERS. 'Αναβῆναι τὴν γυναικαίαν βούλομαι, 'Αττικῶς.
ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν γυναικαίαν βούλομαι, 'Ελληνικῶς]. Inter addenda
ad ARISTOPHANIS fragmenta illud Atticismi exemplum enotavit
PORSONUS Adversariorum p. 280 (ed. Lips. p. 248). Exemplis
locutionis a PIERSONO ad MOERIN allatis adjici potest: τούτῃ
προσαναβῆναι τὸ σίμον δεῖ, e PLATONIS Comici Nikæus, secundum
emendationem EILMSELI ad ARISTOPHANIS Acharn. 385. Cf.
BURGESSIUM in Commentariis ad ARISTOPH. Vol. IV. p. 784
not. f). De animadversione Grammatici Sangermanensis a Pier-
sono citati, jam vulgati in BEKKERI Anecdotois, cf. FROMMELIUS
in CREUZERI Meletematis e Disciplina Antiquitatis III. p. 157.

Pag. 4

Pag. 4. PIERS. Ἀνθην, Ἀττικῶς, ἀνθησιν, Ἐλληνικῶς]. E. jusdem generis Atticæ formæ sunt ἄσκη, αὐξὴ a MOERIDE ipso infra enotata, βλάστη, μάθη al. De nostra ἀνθη idem quod MOERIS observavit PHRYNICHUS Appar. Sophist. p. 12, 30: Ἀνθη: ή ἀνθησιν, ως βλάστη ή βλάστησιν. Nihil in PLATONE illis formis frequentius. Cf. HEMSTERHUSIUM ad THOMAM p. 127 & STALLBAUMIUM ad PLATONIS Philebum pp. 90, 126. Ejusdem generis forma est ὥν PLAT. de Rep. VII. p. 346, 12, de Legg. VIII. p. 115, 12, p. 117, 3, XI. p. 235, 10 BECKERI, Protag. p. 478 HEIND. e. s. p. XEN. Vect. 3, 12. Formam κύρωσις pro κῦρος, quod itidem apud PLATONEM occurrit, tanquam non Atticam notat Scholiasta PLATONIS p. 102 RUHNK. bis. Utramque tamen habet THUCYDIDES. Neque vero generatim hujusmodi Substantiva, in τις terminata, auctoritate Atticorum carent. THUCYD. I. 69, οὐδὲ μόνοι εὑρίσκομέννυ τὴν αὐξῆσιν τῶν ἔχθρῶν, διπλασιουμένην δὲ κατελύετε, XEN. de Venat. 7, 1, ή γὰρ ὡρα πρὸς τὰς αὐξῆσις τῶν κυνῶν ηρατίστη αὕτη. Cf. STALLE. I. c. p. 126. Pro ἄσκη, quod e PLATONE Comico excitat, perperam illud improbans, POLLUX III. 154, frequentissimum est ἄσκησις ex. c. PLAT. de Legg. VII. p. 7, 20, IX. p. 142, 11, THUCYD. II. 39, V. 67. XEN. Hell. VI, 3, 16, Memor. I. 2, 24, III. 14, 3, Oec. 5, 1, Hipparch. I. 16. Tίμησις PLAT. de Legg. III. p. 318, 6. At posterioriestate hæc terminatio multis nominibus luxurie prava, seu præter usum veterum, advedta est, unde admonita Grammaticorum. Vide LOBECKIUM ad PHRYNICHUM p. 351.

Pag. 5. PIERS. Ἀμφορέα, ἀλιέα, μακρῶς, Ἀττικῶς. Βεραχέως, Ἐλληνικῶς]. Codex Coisl. habet vitiōse Ἀφυρέα, quod in Regio deletum est: uterque μακρόν pro μακρώς. Quod ad ipsam observationem MOERIDIS attinet, eam, ut pleraque, quæ Atticistæ de uno vel paucis speciminiis ajunt, de toto genere valere, vix est quod commemoremus. Alia exempla Accusativi Sing. Substantivorum in εἰς produci exhibit ipse infra p. 192. Cf. VV. DD. quos citavit MATTHIÆ ad EURIP. Hippol.

pol. 950 & Eund. ad EUR. *Alcest.* 25. Ad pauca a PIERSONO l. c. enotata exceptionis exempla, seu versus poëtarum Atticorum, ubi illud α corripitur, addi fortasse potest ALEXIDIS Comici fragmentum apud ATHENÆUM XI. p. 502 D. vide PORSONI *Adversaria* p. 132 (115 s. ed. Lips.) Cf. SPITZNER *Anweisung zur griech. Prosodie* p. 25 s.

Pag. 5. PIERS. 'Αγυιᾶ, μακρῶς, 'Αττικῶς. ἀγυιᾶ, 'Ελληνικῶς]. Cod. Coislinianus: 'Αγυιᾶ, μακρῶς τὴν ἐπὶ τέλει, 'Αττικῶς. ἀγυιᾶ, 'Ελληνικῶς. Sic etiam Regius, præter ἀγυιᾶ initio. Locum difficultem emendatu esse judicat PIERSONUS. Fortasse legendum: 'Αγυιᾶ - - - 'Αττικῶς. ἀγυιᾶ, 'Ελληνικῶς. Vid. *Etymologicum Magnum* ad voces Εἰς & 'Αγυιᾶ, DUKERUM ad THUC. III. 104, SPITZNER l. c. p. 20.

Pag. 9. PIERS. 'Αμυγδάλας, θηλυκῶς, 'Αττικῶς. ἀμύγδαλα, οὐδετέρως, 'Ελληνικῶς]. Neutrius ἀμύγδαλα ex HERMIPPO exemplum affert etiam *Antiatticista* in BEKKERI *Anecdota* p. 82, 19. De cetero in generibus nominum adeo non constantes fuisse veteres, ut, si idem nomen sæpius repetendum esset, ubi usus ferret, illud alias alio genere, varietatis causa, usurparent, ostendit LOBECKIUS ad PHRYNICHUM p. 762. Etiam in formis verborum similem varietatem quæsivisse, vel certe non evitasse videntur. Ex. c. PLAT. *Lysis* p. 207 A. STEPH. ἐκαθεδόμεθα, παρακαθιζόμενος, *Charmid.* 153 C καθεδόμενος, καθίζει, παρακαθεδόμενος, de Legg. XII. p. 286 BEKKERI φι. Φέγυτες, φι. Φέντες, p. 305 κεκτημένος, ἐκτημένος, AESCHYL. Sept. adv. *Theb* 1038 δοκησάτω, 1042 δόξῃ, Pers. 776 ἔκυρσα, 794 κυρήσει, XEN. *Cyrop.* I. 1, 5 ἡδυνήθη, ἐδυνήθη, EURIP. *Hec.* 779 ἔκτεινε (Αοι.) & πτανεῖν.

Pag. 10. PIERS. 'Αρχαιρεσίας, θηλυκῶς, 'Αττικῶς, ὡς Δημοσθένης Φιλιππικοῖς. αρχαιρέσια, οὐδετέρως, 'Ελληνικῶς]. In omnibus locis heic a PIERSONO citatis non αρχαιρέσια legitur, quod

quod ille dicit, sed Plur. αρχαιοτειαι. Vid. LOBECKIUS I. c. p. 518, SCHÖMANN de Comitiis Atheniensium p. 322.

Pag. 11. PIERS. Ἀσβόλος, Ἀττικῶς. ἀσβόλη, Ἐλληνικῶς]. PHRYNICHUS App. Soph. hæc habet: Ἀσβόλος: Θηλυκῶς λέγουσιν, Ἰππωνᾶς δ' αργειπῶς. τινὲς δὲ καὶ τὴν ἀσβόλην unde ἀσβόλος inter HIPPONACTIS Fragmenta p. 106 retulit WELCKER. Idem PHRYNICHUS in Eclogis p. 113: Ἀσβόλη μὴ λέγε, αὐλὰ ἀσβόλος, ubi vid. LOBECKIUM. De accentu cf. ARCADIUM citatum a BASTIO in addendis ad GREGORIUM p. 864.

Pag. 11. PIERS. ἄλοθι, ἄλοσε, ἄλοθεν, Ἀττικῶς. αἴλαχόθεν, αἴλαχοῦ παινότερον, Ἀττικῶς καὶ Ἐλληνικῶς]. Et Coisl. & Reg. revera habent: ἄλοθι, ἄλοθεν, ἄλοσε, Ἀττικῶς. αἴλαχόθι, αἴλαχόθεν, αἴλαχόσε, παινότερον &c., in quibus nihil mutandum.

Pag. 12. PIERS. Ἀνοργοι, Ἀττικῶς. ἀνόργυτοι, Ἐλληνικῶς]. Sic etiam in PHRYNICHUS App. Soph. p. 3, 24: Ἀνοργοι: οἵσον ἔστι τῷ ἀνόργυτοι item in Συναγ. Λεξ. apud BEKKERUM p. 406, 11, totidem verbis ac apud SUIDAM a PIERSONO prolatum. Cf. LOBECKIUM I. c. p. 729 s. ostendentem, litteram γ, alpha privativi consortem, in codicibus modo remitti, modo servari: apud Atticos itaque inveniri cum ἀσπλος tum ἀνοπλος, &c. Quod vero ait, ἀνόργυτος diu notum, ἀνόργυτος nuper demum e PHRYN. App. erutum esse, Virum Doctissimum præteriisse videtur, formam ἀνόργυτος cum e MOERIDE tum e THOMA p. 75 jam diu Lexicographis notam esse debuisse.

Pag. 13 PIERS. Ἀπαλλάξονται, Ἀττικῶς. ἀπαλλαγήσονται, Ἐλληνικῶς]. Sic revera habet Cod. Coisl., Regius ἀπαλλάξετε, sed eadem manu deinde correttum ἀπαλλάξονται. Talis usus Futuri Medii frequens est apud Atticos. Cf. VV. DD. citatos a MATTIÆ Gr. Gr. p. 690, etiam DUKERUM ad THUC. VII. 25, DAHL Gr. Gr. p. 244.

Pag. 14 PIERS. Ἀπαλλαξείοντες, Ἀττικῶς. ἀπαλλακτικῶς ἔχοντες, Ἐλληνικῶς]. Solus Regius vitiōse: ἀπαλλαξείοντες. Coisl. ἀπαλλαξείοντες.

Pag. 16 PIERS. Ἀπεσιν, Ἀττικῶς. ἀπελεύσεται, Ἐλληνικῶς]. Ἐλεύσεσθαι a Tragicis non prorsus repudiatum esse, animadvertis LOBECKIUS l. c. p. 37 s. Sine dubio in PLATONIS *Phædro* p. 324 HEIND. (p. 269 A. STEPHANI) legendum est, ex emendatione BUTTMANNI, δῆμεν pro δῆμεν, in XEN. *Anab.* I. 3, 11 pro vulgato, in recente etiam editione Upsaliensi recepto, ὅπως ἀπίσταμεν, leg. ὅπως ἀπίμεν (sic etiam ex. c. ARIST. *Vesp.* 1289 ὅπως ἤμεν, THUC. VI. 18 ὅπως ἔπεισι).

Pag. 18 PIERS. Ἀγίστω, Ἀττικῶς. αὐίστασο, Ἐλληνικῶς]. Reg. αὐίστο vitiōse. Sic etiam ἐξίστω ARIST. *Acharn.* 624, ἐπίστω XEN. *Cyrop.* III. 3, 32. Ἀγίστω ex AMIPSIA enotavit etiam Grammaticus in BEKKERI *Anecdota* p. 405, 15. Cf. MATTHIAS *Gr. Gr.* p. 274, LOBECK. l. c. p. 360.

Pag. 19 PIERS. Ἀθρόος, Ἀττικῶς. αἴθροος, Ἐλληνικῶς]. Nugari MOERIN, aut verba ejus invertisse librarios, statuit BRUNCKIUS ad ARISTOPH. *Acharch.* 26, cum forma soluta Comico usitata sit, & plerisque in locis, ubi apud eum occurrat, altera contracta ne locum quidem habere possit. Etiam PLATO, THUCYDIDES, XENOPHON, si recte meminerimus, formam solutam semper usurpant. MOERIN vero ad exemplum unicum seu rarius respexisse, eo minus dubitamus, quoniam etiam alias vocabulorum formas tanquam Atticas affert, quarum non nisi unum specimen innotuit. — Dubitationem, quam adversus canonem DAWESII de potestate liquidarum post tenues & aspiratas movit PIERSONUS, sustulit BURGESS. in Append. ad Illius *Miscell. Crit.* p. 452 (p. 380 ed. tertiae Lips.). Cf. BRUNCKIUS ad ARISTOPH. *Thesmoph.* 175.